

Від-ня заг. педагогіки та філософії освіти, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Вінниця : ТВОРИ, 2019. 251 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/716674/>; <http://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=20781> (дата звернення: 31.10.2022).

4. Березівська Л. Д. Реформування змісту загальної середньої освіти в незалежній Україні (1991–2013): історико-джерелознавчий аспект. *Інформаційне забезпечення сфери освіти та науки* : зб. матеріалів звіт. наук.-практ. конф. / НАПН України, Від-ня заг. педагогіки та філософії освіти, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Київ, 2021. С. 27–29. URL: <https://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=30107> (дата звернення: 31.10.2022).

5. Березівська Л. Д. Реформування змісту загальної середньої освіти в незалежній Україні в напрямі національної самоідентифікації (1991–2002 роки): історико-джерелознавчий аспект. *Інновац. педагогіка*. 2021. Вип. 33, т. 2. С. 9–15. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/33-2.1>. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2021/33/part_2/3.pdf (дата звернення: 09.10.2022).

6. Березівська Л. Д. Реформування шкільної освіти в Україні в умовах державотворення (початок 90-х років ХХ ст.). *Молодь і ринок*. 2011. № 6. С. 17–21.

7. Berezivska L. D. Periodization of the reform of general secondary education in the independent Ukraine (1991–2017). *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*. Budapest, 2020. Vol. VIII (92), Iss. 228. P. 15–17. URL: https://seanewdim.com/uploads/3/4/5/1/34511564/ped_psy_viii_228_92.pdf (last access: 09.10.2022).

8. Berezivska L. Secondary education reform in the independent Ukraine (1991–2017): concepts, programmes, doctrines and strategies. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*. Budapest, 2019. Vol. 7 (76), Iss. 187. P. 20–22. URL: http://seanewdim.com/uploads/3/4/5/1/34511564/ped_psy_vii_187_76.pdf (last access: 09.10.2022).

9. Berezivska L. D. Secondary education reform in the independent Ukraine: national lawmaking (1991–2017). *Ricerche di Pedagogia e Didattica. Journal of Theories and Research in Education*. 2020. [S. l.], Vol. 15, № 1. P. 53–69. URL: <https://rpd.unibo.it/article/view/10501>. DOI: <https://doi.org/10.6092/issn.1970-2221/10501> (last access: 09.10.2022).

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК «МІЖНАРОДНІ ТА ВСЕУКРАЇНСЬКІ ПЕДАГОГІЧНІ ЧИТАННЯ «ВАСИЛЬ СУХОМЛИНСЬКИЙ У ДІАЛОЗІ З СУЧАСНІСТЮ» (1993–2020) ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ПРОЄКТ

*О. В. Сухомлинська, доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН
України, головний науковий співробітник сектору сухомлиністики відділу
педагогічного джерелознавства та біографістики*

Цього року завершено проєкт створення науково-допоміжного бібліографічного покажчика, присвяченого міжнародним і всеукраїнським педагогічним читанням «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю», що проводяться 19 років поспіль. На сьогодні їх число досягло 29, а до бібліографічного покажчика ввійшли 27 – з 1993 до 2000 рр.

Підготовлений у відділі педагогічного джерелознавства та біографістики, він являє собою складник бібліографічного репертуару, присвяченого видатному педагогові, включає велику кількість різного роду інформаційних матеріалів про життя, педагогічну і художню спадщину Василя Олександровича. До репертуару належать 12 біобібліографічних та

бібліографічних покажчиків, які є помітним внеском не лише у довідкову літературу про педагога, а й у вітчизняну довідкову літературу в цілому.

У процесі роботи над проектом ми проаналізували тематику та зміст бібліографічних покажчиків, у яких знайшли відображення міжнародні і всеукраїнські педагогічні читання [1]. Суттєвим їхнім недоліком з огляду на мету нашого проекту є несистемне і досить хаотичне представлення окремих матеріалів, поміщення описів в різні рубрики, що перешкоджає цілісному сприйняттю всеукраїнських педагогічних читань «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю» як окремого феномену сучасної історико-педагогічної науки – сухомлиністики.

У 2018 р. побачило світ видання «В. О. Сухомлинський: до 100-річчя від дня народження: біобібліографічний покажчик», де педагогічні читання вперше виокремлено в рубрику: «Всеукраїнські педагогічні читання “В. О. Сухомлинський у діалозі з сучасністю”» [2, с. 326–338], вони лише названі, але їхній зміст не розкрито.

Відтак на часі постало створення науково-допоміжного покажчика як окремого складника педагогічного репертуару, присвяченого Василеві Сухомлинському. До покажчика «Міжнародні та всеукраїнські педагогічні читання “Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю” (1993-2020)» увійшло 3130 назв джерел, і зокрема скажімо, тематичні видання, тобто тематичні номери або підбірки в періодичних виданнях – журналах, вісниках, збірниках наукових праць закладів вищої освіти та обласних інститутів підвищення кваліфікації педагогічних працівників, а також, зрідка, окремих книгах чи посібниках [3]. Для різноаспектного розкриття змісту та полегшення користування ним подано допоміжні покажчики: Іменний покажчик, Покажчик назв опублікованих статей, Покажчик закладів, де відбувалися читання.

Цей проєкт вважаємо інноваційним, тому що, по-перше, він не лише присвячений одній персоналії, а й єдиній тематиці – педагогічним читанням як власне на пряму сухомлиністики, який виділено з усього масиву матеріалів про В. Сухомлинського і відповідно описано. По-друге, кожне з 27-ми розглянутих читань мало свою тему (тобто різнилося за змістом), яка, з одного боку, розкриває певні аспекти творчої спадщини педагога, а з іншого – відображає окремі напрями педагогічної науки, як-от: загальна педагогіка, виховання, освіта, історія педагогіки. Відтак у тематиці і змісті читань ідеї Василя Сухомлинського розглянуто крізь призму актуальних проблем, що поставали перед освітою і, відповідно, педагогічною наукою в ті чи інші роки – з 1993 до 2020 р. [4].

Ще однією характерною ознакою проєкту є широка участь у роботі педагогічних читань українських освітян. З різних регіонів України та зарубіжжя їх майже 2000 осіб тих, які пов'язують творчість педагога з вирішенням актуальних питань педагогічної науки і практики, тобто в своїй науковій роботі поєднують традиції з новими підходами до організації педагогічного процесу.

Значним здобутком читань вважаємо також залучення зарубіжних педагогів з Німеччини, Греції, Польщі, Китаю, Австралії, Болгарії та інших,

педагогів, завдяки яким ідеї української гуманістичної педагогіки поширюються у зарубіжжі.

Отож вважаємо, що бібліографічний покажчик «Міжнародні та всеукраїнські педагогічні читання “Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю” (1993–2020)» представляє цілісний, окремий напрям сухомлиністики, яка своєю чергою є складником вітчизняної історико-педагогічної науки.

Список використаних джерел

1. Міжнародні та всеукраїнські педагогічні читання «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю» (1993–2020): наук.-допом. бібліогр. покажч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського; [упоряд.: Сухомлинська О. В., Сухомлинська Л. В., Страйгородська Л. І. та ін.; наук. консультант Сухомлинська О. В.; наук. ред. Березівська Л. Д.; бібліогр. ред. Демида Є. Ф.]. Вінниця: ТВОРИ, 2022. 457 с. URL: http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2022/08/pedahohichni_chytannya_pokazhchyk-2022.pdf (дата звернення: 03.10.2022).

2. Сухомлинська, О. В. Тематична спрямованість Міжнародних і всеукраїнських педагогічних читань «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю». *Інформаційне забезпечення сфери освіти та науки України*: матеріали звіт. наук.-практ. конф. ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, 21 груд. 2021 р., Київ / НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського. Вінниця: ТВОРИ, 2021. С. 29–30. URL: https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2021/12/abstracts_collection_2021.pdf (дата звернення: 03.10.2022).

3. Сухомлинська, О. В. Відображення змісту всеукраїнських педагогічних читань «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю» (1993–2020) у бібліографічних покажчиках, присвячених педагогові. *Інформаційне забезпечення сфери освіти та науки*: зб. матеріалів звіт. наук.-практ. конф. за результатами наук. дослідж. у 2020 р., 17 груд. 2020 р., Київ / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Київ, 2020. С. 28–29. URL: http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2020/12/abstracts_collection_2020.pdf (дата звернення: 03.10.2022).

4. Василь Олександрович Сухомлинський: до 100-річчя від дня народження: біобібліогр. покажч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського; упоряд. О. В. Сухомлинська, Л. Д. Березівська, Л. І. Страйгородська та ін. Вінниця: Твори, 2018. 395 с. URL: http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2018/06/Sukhomlynskyy_pokazhchyk_2018.pdf (дата звернення: 03.10.2022).

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ КОНТЕНТУ СТОРІНКИ «ШАРЛЬ-МІШЕЛЬ ДЕ Л'ЕПЕ» ЕЛЕКТРОННОГО РЕСУРСУ «ВИДАТНІ ПЕДАГОГИ УКРАЇНИ ТА СВІТУ» ДНПБ УКРАЇНИ ІМ. В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

О. П. Міхно, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник відділу педагогічного джерелознавства та біографістики

Електронний інформаційно-бібліографічний ресурс «Видатні педагоги України та світу» ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського фахівці бібліотеки розробляють у межах наукового дослідження «Педагогічна наука та освіта в особах, документах, бібліографії» (2020–2022 рр. – керівник Л. Д. Березівська) [1]. Станом на кінець 2022 р. на ресурсі представлено персоналії 79 педагогів: 60 українських і 19 зарубіжних, серед яких –